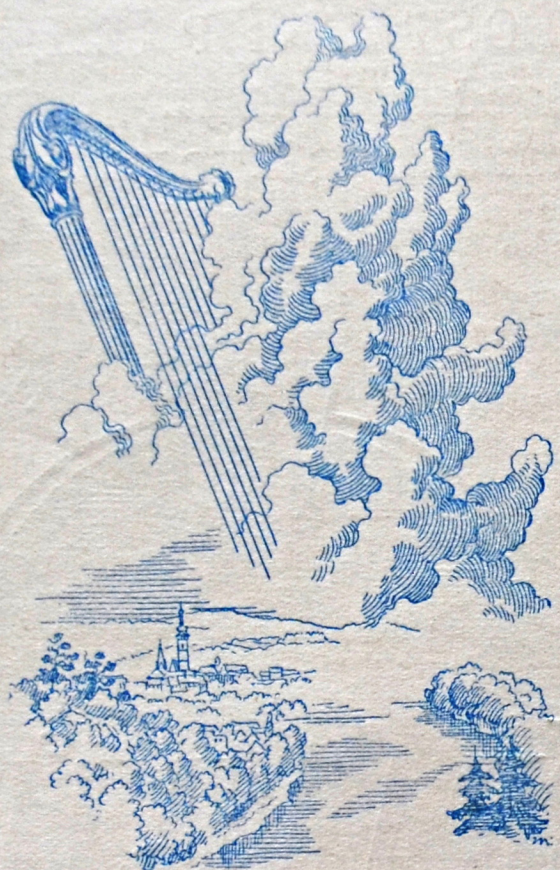

CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKA
VÍTĚZNÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ
SOUTĚŽE TVOŘIVOSTI MLÁDEŽE

ŠRÁMKŮV
PÍSEK

V PÍSKU OD 31. KVĚTNA DO 8. ČERVNA 1958

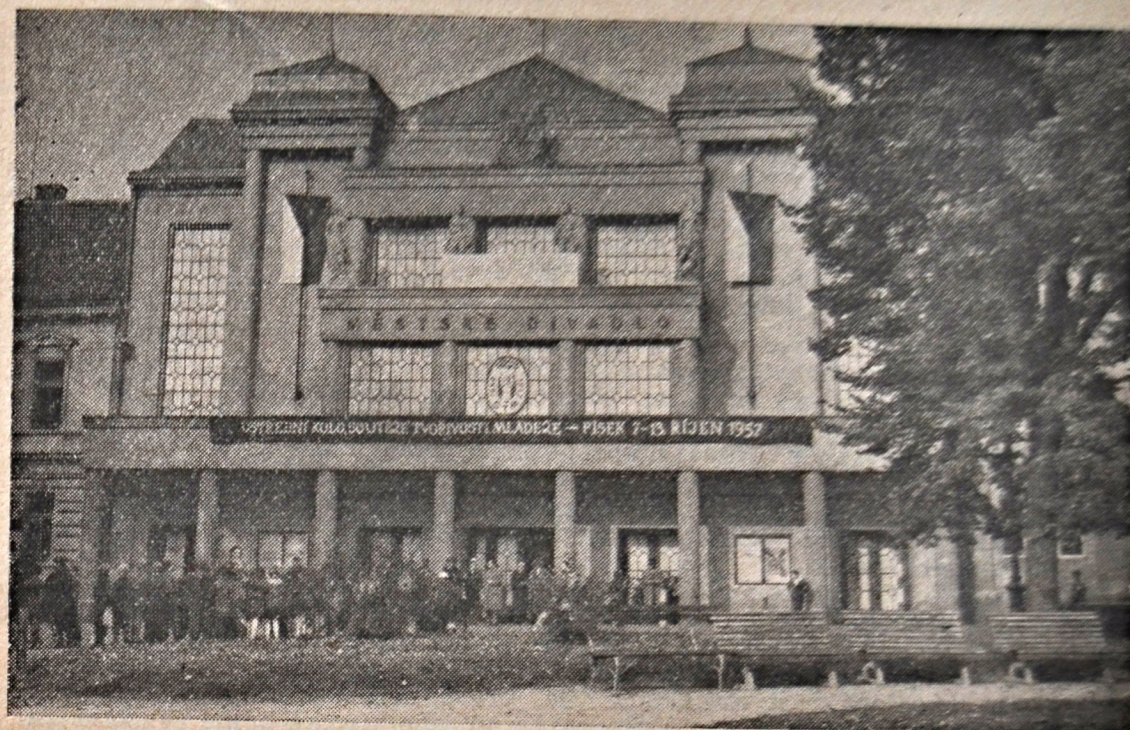

FRÁŇA ŠRÁMEK:

SEM VZPOMÍNKO VĚRNÁ

*Sem, vzpomínko věrná má, slétni
ku břehům otavských vod
a dnové až zaplanou letní,
sem kytičku pozdravů shod!*

*Tu v lesy kolem hoch zapadal rád
a k harfě Otavy ladíval sen,
aspoň, má vzpomínko, zůstaň tu hrát
a nelituj, neteskní, poděkuj jen!*

MĚSTSKÉ DIVADLO – DĚJIŠTĚ ŠRÁMKOVA PÍSKU

Soudružky a soudruzi,

dovolte, abych jménem ministerstva školství a kultury, ústředního výboru Československého svazu mládeže pozdravil letošní ústřední kolo Soutěže tvořivosti mládeže divadelních souborů v Písku, které se koná pod názvem „Srámkův Písek“. Písek, město s významnou kulturní a osvětovou tradicí, se tak stává po Jiráskově Hronově, Chrudimi, Přerově a jiných městech dalším střediskem, ve kterém se scházejí tentokrát naši nejmladší ochotníci.

Rád bych však zdůraznil, že vlastní poslání mládežnických ochotnických souborů není jen účast v soutěži, ale především celoroční výchovná činnost, kterou divadlo uměleckými prostředky působí na rozum i city nejširších lidových vrstev. A právě v dnešní době je úkolem divadla hlavně to, aby přesvědčivě bojovalo za mír. Co by nám bylo naše snažení o dobré divadlo platné, kdyby se západním imperialistům podařilo zažehnout nový válečný požár, kdyby se jim mělo podařit rozpoutání atomové války, která by smetla samou podstatu všeho umění – lidský život. Proto každé představení našich mladých ochotníků na Šrámkově Písku, které podnítí diváky k boji za světový mír a za podporu úsilí mezinárodního mírového hnutí, vedeného Sovětským svazem, se stane důležitou zbraní pro vybojování krásné a šťastné budoucnosti pro všechny lidi na světě.

Přeji proto všem pionýrským a mládežnickým souborům, které letos na Šrámkově Písku vystoupí, hodně úspěchů v plnění tohoto poslání a přeji jim, aby z Písku odjížděly plny nadšení a chuti do další práce.

Všem návštěvníkům Šrámkova Písku pak přeji nejpříjemnější zážitek ze shlédnutých představení. Nechť ochotnické divadlo rozkvetne jako nejkrásnější květ lidové tvořivosti. Nechť rozkvétá v míru a pro mír!

M. Vecker, předseda ÚV ČSM

J. Loužil, taj. ÚV ČSM

Písek a Fráňa Šrámek

Ze bez Písku by možná nebylo básníka Šrámka přiznával několikrát Šrámek sám. V první své básnické vzpomínce písecké napsal:

*Kolébka, rozbité kalhoty první,
to hrálo se na scéně jiné,
vlastní však počalo drama,
kde Otava plyne.*

Ta „jiná scéna“ s kolébkou a s prvními rozbitými klukovskými kalhotami se odehrávala v rodné básnickově Sobotce, kde vyrůstal malý Šrámek do svého osmého roku. Když pak byl otec, berní úředník, přeložen do Písku (r.1885), začalo pro Šrámka období deseti rozhodných let, v nichž dospíval z chlapectví v jinošství a kdy se z citlivého hochy „neobyčejně modrých a dalece zadržovaných očí“ stával básník, jemuž „peroutky začaly růsti“. To vše se dalo zvláště za Šrámkových studií na zdejší gymnasiu až do ukončení sexty, kdy s rodiči, když byl otec přeložen do Roudnice (1894), odešel dostudovat na gymnasiu roudnickém.

Louče se tehdy s městem, kde zanechal „kus života, jeho úzkosti a toužení...“, kus skutečného už života, jak se tam s ním sepral, jak zkoušel jeho sílu“, netušil, že už nikdy ve svém životě Písek nenavštíví a že jen vzpomínky na mládí v něm prožité budou tak naléhavě působit na jeho dílo. A není to malá nebo jen okrajová část Šrámkova díla, právě nejznámější jeho kusy jsou vázány ze vzpomínek píseckých: především tři jeho písecké básně (Vzpomínka na Písek, Písecká, Sem, vzpomínko věrná), román Stříbrný vítr (1910) a hra Měsíc nad řekou (1922). Je při tom pozoruhodné, že ač je básník psal jen „z toho krásného vzpomínání a stesku“ a jako „splátku své vděčnosti“ k městu, které leželo v „jednom vděčném koutku jeho srdce“, jsou v zachycení píseckých podrobností tak přesné, jako by je byl básník prožíval bezprostředním pohledem. Tak velká a věrná byla jeho básnická paměť, dosvědčující sílu prožitků jeho mladých smyslů a srdce.

Přešel do jeho díla onen „dům, přilepený k zbytkům někdejších městských hradeb“, kde básník bydlil („U koulí“, z jehož okna hledíval „do luk a k tmavé hradbě lesů na obzoru“ a kam k němu hučel z Otavy jez „do harf a cell“. Žije tam Písek let devadesátých se svými „zvláštnostmi a zajímavostmi“: s bělajícím se hudebním pavilonem a pomníkem Palackého v parku, se zbytky hradeb i s „jedním živoucím básníkem“ – Ad. Heydukem, a ovšem i s nezapomenutelnou řekou, lukami a lesy. Ale nejen to krásné a básnivé, co tvoří přírodní souhru s Ratkinovým mládím, ale i dějová a myšlenková náplň Stříbrného větru je zobrazena pravdivě ze společenské skutečnosti v maloburžoasním městě tehdejších let. Strohé autoritářství otců v rodinách, učitelů ve školách, předsudky a morálka přetvářky v společenských vztazích – celý ten „nenávistný kruh úkladů a lží“ kolem mládí je to, s čím se potýkal mladý Ratkin, jehož „horké srdce“ toužilo po kráse a slávě života plného a čistého, jak je slýchal v poselstvích onoho dujícího stříbrného větru ve vysoko plujících oblacích.

Odvaha k boji se starým zamřelým světem ve jménu mládí a života, krásy i bolesti jeho a víra ve vítězství skutečného, krásného života schopného mládí, která vyznačuje ze Šrámkova píseckého románu, učinily jej i ostatní Šrámkova díla tak drahými mladým lidem několika generací i mládeži dnešní. Nacházeli v něm citlivé pochopení pro svůj svět zdravých smyslů a citů a odkaz dospělým, aby se mládí nemrzačilo, aby se jeho rány obvazovaly a zbloudilým aby se ukazovala cesta. To je poselství velkého básníka, jehož zdroje čerpal v městě svého mládí.

Město Písek si brzy uvědomilo význam Šrámkův a projevilo několikrát vděčnost k básníku a jeho dílu, které tak bohatě rozmnožilo jeho plodné tradice kulturní. K Šrámkovým šedesátinám pojmenovalo jednu z krásných partií otavských pod Václavskými skalami stezkou Šrámkovou, tichou ulicí pod Amerikou nazvalo ulicí Fráni Šrámka, k 70. narozeninám jmenovalo básníka česným občanem. K 1. výročí Šrámkovy smrti byla uspořádána bohatá výstava v městském museu pod názvem „Náš Fráňa Šrámek“, k níž obsažný doprovod napsal ctitel a přítel básníkův Jaromír Malý, a část této výstavy je vyložena trvale v síni píseckého Slavínu v městském museu. K loňským nedožitým Šrámkovým 80. narozeninám a k 5. výročí básnickovy smrti vydala písecká OB dva šrámkovské tisky: Tři písecké a Listy Píseckým. Při přestavbě domu U koulí se pomýšlí na zřízení zvláštní síně Šrámkovy.

Není také bez významu, že citlivé filmové přepisy Stříbrného větru a Měsíce nad řekou jsou dílem dvou píseckých rodáků a Šrámkových ctitelů – režiséra Václava Kršky a hudebního skladatele Jiřího Srnky.

Živé šrámkovské tradici jsou věrni zvláště mladí lidé píseckí, jimž i dnes „zní vítr stříbrný, jak zníval dřív, a slibuje dar, života dar...“ Necht' zní tak plně a krásně i všem mladým lidem v městě Šrámkova mládí!

Prof. J. Kotalík:

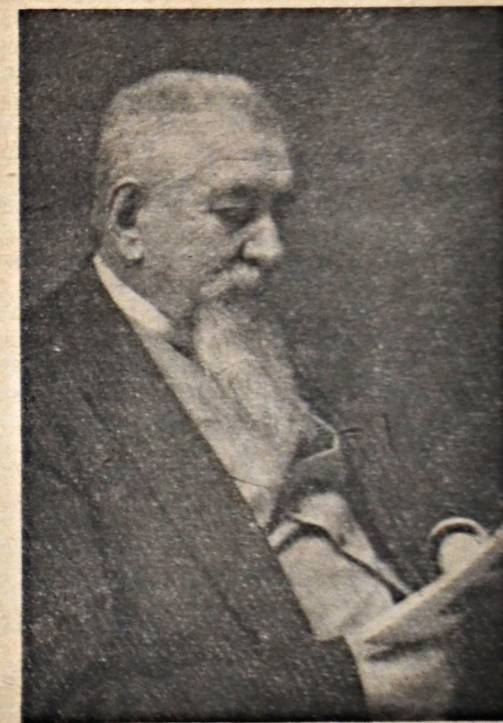
Z píseckých kulturních tradic

Ne nadarmo je nazýván Písek jihovýchodními Athénami. Tohoto čestného přívlastku si zasloužil pro množství škol, vynikajících osobností, které v Písku působily, a čilým kulturním ruchem.

Jako město výborných městských škol proslul Písek už v době předbělohorské, kdy vynikli v naší literatuře dva národní humanisté, Václav Písecký a Jan Kocín z Kocinětu, jejichž památku hlásá deska na písecké radnici.

Rozkvět píseckých škol nastal v minulém století, když k jednomu z nejstarších českých gymnasií (od r. 1778) zřídilo město vyšší reálku (1860), vyšší dívčí školu, později dívčí školu průmyslovou a obchodní, jejichž pokračováním je dnešní hospodářská a zdravotnická škola, a školu rolnickou a lesnickou. Na těchto školách působili mnozí vynikající učitelé a velký počet studentů těchto škol vynikl v různých oborech vědních a uměleckých. Početná studentská mládež tvořila také podstatnou složku návštěvníků kulturních podniků

Řadu literárních osobností spjatých s Pískem zahajuje už velký obrozenecký básník Fr. Lad. Čelakovský, který za zdejších gymnasijských studií se utvrdil

Písecký básník Adolf Heyduk.

v národním uvědomění. Životem a dílem nerozlučně souvisí s Pískem významný člen trojice Nerudova pokolení a nejlepší Nerudův přítel Adolf Heyduk. Přišel do Písku jako mladý 25letý profesor právě založené realky a žil v Písku až do své smrti v r. 1923. Zde napsal většinu svého šedesátisvazkového díla básnického, inspirovaného přírodou, minulostí a přítomností Písecka a jižních Čech. Jako upřímný přítel Slováků a básnický bojovník za jejich práva našel žáka a nadšeného pěstitele československé vzájemnosti v Karlu Kálalovi, který byl po několik let ředitelem zdejších dívčích škol.

Studentské mládeži na píseckém gymnasiu a první vzněty básnické prožívaly zde v 2. polovině 19. stol. dva velcí básníci, Antonín Sova (v letech osmdesátých) a Fráňa Srámek (v letech devadesátých) a tvůrci realistické prózy Karel Klostermann, Josef Holeček a František Herites (v letech sedmdesátých). Z literárních osobností našeho století na píseckém gymnasiu studoval mimo jiné básník Jan Čarek a Wolkrův přítel a kritik A. M. Píša a z mladších laureát státní ceny Jiří Marek.

V Písku žil dlouhá léta vynikající historik August Sedláček, autor Dějin města Písku a monumentálních Hradů a zámků českých, v posledních letech svého života významný archeolog Bedřich Dubský a studentská léta tu trávil zakladatel moderní estetiky akademik Jan Mukařovský.

Slavná je písecká tradice hudební, která začíná působením hudebních pedagogů Františka Gregory, Bohumila Jeremiáše a zvláště Otakara Ševčíka. V Písku se narodil a prožil dětství národní umělec Otakar Jeremiáš, syn Bohuslava Jeremiáše, ředitele hudební školy a organisátora čilého hudebního života v Písku na počátku našeho století. Brzy po odchodu Boh. Jeremiáše (1906) do Č. Budějovic přeložil do Písku svou houslovou školu slavný houslový pedagog Otakar Ševčík, za nimž sem přijížděli žáci téměř ze všech dílů světa. Do Písku zajížděl v posledních letech svého života Leoš Janáček, který nazval Písek městem, kde je hudba domovem. Ševčíkovci byli tehdy také chloubou píseckého filharmonického spolku Smetana, který dosáhl značné úrovně za řízení zakladatele Lad. Svěceného a jeho pokračovatele Cyrila Vymetala. Téměř již sto let působí tu pěvecký spolek Hlahol.

S Pískem je spjato mládí Mikoláše Alše, Písek a Písecko lákalo četné naše výtvarníky, zejména malíře k vytvoření řady obrazů půvabné písecké krajiny a města. Jsou to např. díla V. Jansy, Al. Moravce, Fr. Ullrycha, Vincence Beneše, J. Řeřichy aj.

K Písku nebo k Písecku mají rodácký vztah i přední filmoví pracovníci V. Krška, A. M. Brousil, Jiří Srnka aj.

Kulturní tradice města pokračuje i v četných nadějných mladých současných pracovnících vědeckých a básnických, jejichž je Písek rodištěm a místem studentského mládí. Jejich publikované práce ukazují, že podněty kulturní minulosti Písku působí nepřetržitě a bohatě.

Z tvůrců píseckých kulturních tradic jsou pochováni na hřbitově U Trojice Fr. Gregora († 1887), Al. Lad. Vymetal († 1918), Ot. Ševčík († 1934), Aug. Sedláček († 1926) a obě Heydukovy dcerušky Jarmilka a Lila (Heyduk je pochován na Vyšehradě).

Zd. Jiša, insp. pro kulturu:

Písecký kulturní dnešek

Současný kulturně společenský život v píseckém okrese nabývá velkého rozmachu. S dokončením socialisace našich vesnic současně probíhá i velký převrat v kulturně osvětové práci – kulturní revoluce.

Den ode dne přibývají nová kulturní zařízení, která do nedávna byla hlavně na našich malých obcích postrádána, tvoří se nové soubory LUT, kniha v ru-

kou našich lidí se stává stále více vyhledávanou a naše krásné staré lidové tradice opět začínají ožívat i na těch nejzapadlejších vesničkách. Taktéž stále více ožívá kulturní duch našeho lidu v nové vybudovaných kulturních domech, jizbách, knihovnách a na našich jevištích. Soutěže lidové umělecké tvořivosti a tvořivosti mládeže dokazují každým rokem růst úrovně našich souborů a jednotlivců a obohacují náš život o nové nadějně talenty a množství hodnotných osvětových akcí. Příkladně o úrovni Soutěže tvořivosti mládeže v roce 1958 svědčí to, že z píseckého okresu bylo vybráno v krajském kole do ústředního kola STM 7 jednotlivců a 2 soubory, byla udělena 4 druhá místa a 8 třetích míst.

V okresním městě Písku a v 94 obcích okresu působí stále na 120 souborů LUT, které svými programy při celostátních oslavách i mimo jejich rámec přinášejí našim lidem stále větší a bohatší kulturní hodnoty. Okresních kol STM se zúčastňuje každým rokem 60–70 souborů a na 300–400 jednotlivců. Ze 45 stále hrajících divadelních ochotnických souborů nám vyrůstají velmi dobré divadelní kolektivy jako jsou ZK Jitex Písek, ZK Harmonika Písek, ZK Kovosvit Písek, JZD Hradiště, OB Mirovice, ČSM Zalužany, ČSM PFS Cimelice a další. Taktéž daleko jsou doby, kdy se hrály u nás divadelní hry „Srdece v rákosí“, „Žena pod křížem“ a podobné braky. Dnešní repertoár našich divadelních souborů pozůstává jednak z her, které jsou odkazem našeho div. kult. dědictví (A. Jirásek, bří Mrštíkové, L. Stroupežnický, J. K. Tyl a pod.), ze sovětských her, které jsou velkým přínosem pro výchovu našeho diváka (Ostrovskij, Čechov, Gogol atd.) a hlavně z her, které řeší problémy našeho současného života (Selská láska, Jana, Mordová rokle a pod.).

S růstem nových divadelních ochotnických souborů a velmi čilým divadelním ruchem v poslední době přibývají našemu okresu další kulturní hodnoty. V mnoha obcích si již zařizují soubory svépomocí nová jeviště a obnovují divadelní sály, ať adaptací nebo menšími úpravami. Této příležitosti se mnohde využívá současně k vybudování kinosálů. Tak v některých obcích přecházejí

„Vojnarka“
v provedení
divadelního
souboru
JZD Hradiště.

schátralé a nevyužívané místnosti opět k účelům, ke kterým byly původně určeny, a kulturní život v těchto obcích nabývá většího rozsahu. Jen z poslední doby můžeme uvést několik pěkných příkladů z okresu. Velmi krásný divadelní sál s moderně vybaveným jevištěm si postavili za pomoci ONV a JZD ochotníci v Hradišti u Písku, podobně si upravili jeviště v K. Lhotě, Vlastci, Brlohu a v současné době se budují z doplňkových rozpočtů nová jeviště v Semicích, Čížové, Smrkovicích, Tálíně a jinde.

Velké pochopení a podpora je zde na straně JZD, která iniciativně souborům pomáhají hlavně po stránce materiální. Mají-li se u nás v dohledné době utvářet kluby JZD, jak o to již žádají v Dubí Hoře, Ražicích, H. Záhoří, Semicích, Kr. Lhotě a dalších obcích okresu, pak je zainteresování JZD na této věci na místě.

Mnohé soubory písní a tanců — jedenáctiletá střední škola v Písku, I. osmiiletá střední škola v Písku, vesnické soubory v Kestřanech, Mirovicích, Dobevi, Zvíkovském Podhradí, Čížové, Zlivicích, Smrkovicích i soubory vojenské obnovují krásné staré písně a tance z Prácheňska a vůbec z jižních Čech a staré tradiční zvyky našeho kraje — stavění, kácení májů, Konopická, masopust a pod.

Při této příležitosti je nutné zmínit se o záslužné práci souboru písní a tanců jedenáctileté střední školy z Písku, vedeného s. L. Danešovou. Již po několik let tento soubor studuje pod pečlivým vedením s. Danešové nejkrásnější tradiční lidové zvyky a nejhezčí lidové písně a tance z našeho Prácheňska. Z pásem „Jaro, léto, podzim a zima na Prácheňsku“ a z uceleného pásma „Jihočeský rok“, s kterým se soubor zúčastnil již i ústředního kola STM, jsme viděli, že svou úroveň a neodchýlením se od původních zchovalých zvyklostí našeho kraje se tento soubor řadí k těm nejlepším mládežnickým souborům v jižních Čechách i v republice.

A nejradostnějším poznatkem je hlavně to, že tyto lidové poklady nám předvádí hlavně naše mládež.

Doplníme-li si celkový pohled na kulturní život našeho okresu tím, že o hudbu, zábavu se stará v okrese 22 hudebních a 10 estrádních souborů, které doplňuje 25 souborů pěveckých a 7 souborů loutkářských, že v polovině obcí jsou stálá kina a rozhlas, že v průběhu roku je uskutečněno v našich obcích na 1.100 přednášek, besed, večerů otázek a odpovědí a podobných akcí a že 7.300 stálým čtenářům projde za rok rukama na 180.000 svazků knih, pak jistě můžeme potvrdit, že k dosažení kulturní revoluce máme již dosti blízko. A v tom je náš prvořadý úkol, chceme-li, aby náš nový, socialistický člověk dosáhl mnohem vyšší životní a kulturní úrovně, než tomu je ve státech kapitalistických.

Národopisné pásmo „Jihočeský rok“ v provedení jedenáctileté střední školy v Písku.

Dr. K. Polesný:

Z dějin Písku

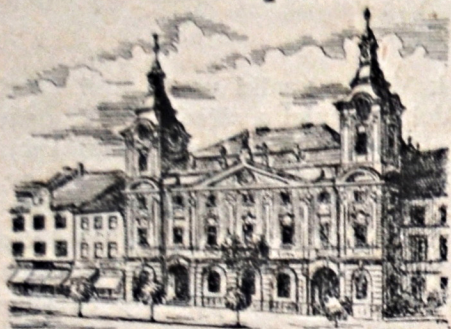
Na přechodu pravěkých cest přes Otavu k Vltavě vznikl ve 13. stol. hrad a při něm město. Rýžoviště zlata z písku na dolní Blanici a střední Otavě dala jim jméno P í s e k. Bylo to území královské a jeho budovateli se stali poslední Přemyslovci, Václav I. a zejména Přemysl II. Písecký hrad stejně jako Zvíkov, jeho bratr, patří mezi význačné památky rané gotiky. Ještě dnes půdorys vnitřního města dosvědčuje toto kolonizační období. Tak vzniklo od r. 1260 středisko správy rozsáhlého Písecka na severní hranici šumavského hvozdu, ochrana zemských zájmů proti odstředivé moci Vítkoviců i proti nebezpečí ze sousedních Rakous a Bavor. Ještě Karel IV. a Václav IV. věnovali Písku svoji pozornost. Avšak husitská revoluce našla ve zdejším lidu mocnou oporu. První po Praze se přihlásil Písek r. 1419 pobořením dominikánského kláštera a již r. 1420 byl význačným členem tábořského bratrstva, jehož duchovní hlavou se stal později i písecký farář Mikuláš, zvaný Biskupec. Roku 1422 tu byl konán sjezd tábořských kněží. Spolu s Táboři krváceli Písečtí r. 1434 u Lipan a zůstali věrni kalichu až do doby bělohorské. Pykali za to hrozným zpusťšením a krveprolitím jak roku 1619, tak zvláště r. 1620.

Potom přišel tíživý útlak, jež poznamenalo jméno cizáckého dobrodruha don Martina Huerty de Huff. Těžko se vzpamatovával Písek z těchto ran v 2. polovici 17. století a teprve další století přineslo snesitelnější život. Vpád bavorsko-francouzského vojska r. 1741—2 oživil bědné časy pobělohorské, na štěstí jen na krátko. Značí-li zbytky královského hradu a kamenný most přes Otavu, nejstarší v Čechách, doklady pro první doby města, sousoší morového sloupu na Alšově (Malém) náměstí z r. 1715 dosvědčuje změnu po Bílé hoře i mohutná barokní radnice z r. 1765 novou cestu jeho růstu.

Po boku hospodářského úpadku šel však také útlak duševní. Písek jako středisko rozsáhlého Prácheňska, sahajícího až k bavorským hranicím, byl sídlem krajského úřadu i vojenské posádky. A ty poněmčovaly domorodé obyvatelstvo, zejména od 2. polovice 18. století Jestliže r. 1848 osvobodil venkovany, ale také dobrou pětinu městského obyvatelstva, z poddanství, trvalo ještě dvě desetiletí, než se Písek vymanil ze zajetí německého jazyka. Tu teprve se počínal přechod k novému životu.

Na jeho prahu stáli národní buditelé s básníkem Adolfem Heydukem a projevil se nejdříve na poli duševním, když vedle starého gymnasia vznikla česká reálka, česká škola rolnická a první lesnická, vyšší dívčí. Ovšem po stránce hmotné hospodářský postup byl daleko obtížnější. Město drželo již od r. 1509 hrad a s ním i „království“, tedy rozsáhlé lesy, jež je obklopují na straně severní i východní. takže právem bylo označováno jako „město v lesích“. Avšak zemědělský ráz tohoto krásného dolního Pootaví nedával obživy všemu obyvatelstvu, jež vystěhovalctvím hledalo život jinde, i v daleké cizině. Tu ovšem nemohlo pomoci ani význačné postavení města Písku v životě hudebním, když v l. 1907—1934 se Písek stal sídlem světoznámé cizinecké kolonie houslistů za prof. Otakara Ševčíka. A tak teprve po r. 1945 a zvláště r. 1948 prožíváme pravě osvobození svého kraje: nový a velký průmyslový rozmach zahajuje nově a radostnější údobí jeho života. Písek, město přírodních i historických krás, město v lesích, město textilního průmyslu.

Význačné historické památky

Radnice.

Slohu barokového z 18. stol. Věže opatřeny hodinami od Š. Landspergra. Na středním štítě sochy Spravedlnosti, Síly a Trpělivosti s městským znakem. Pod balkonem pamětní deska píseckých rodáků-humanistů Václava Píseckého († 1511) a J. Kocína z Kocinětu († 1610). Chodba radnice v I. poschodí vyzdobena kopiemi Alšových sgrafit Dvořáčkova hotelu. Bývalá zasedací síň se štukovým stropem byla upravena na obřadní síň pro sňatky a vítání novorozených do života. Průjezdem vchod do hradu a do musea.

Královský hrad. (Nádvoří radnice.)

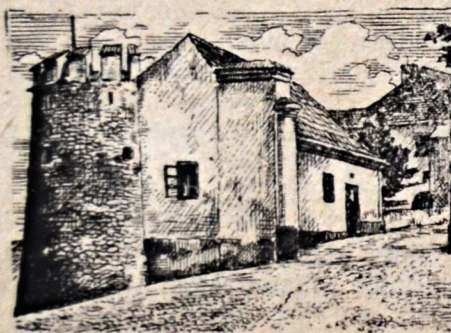
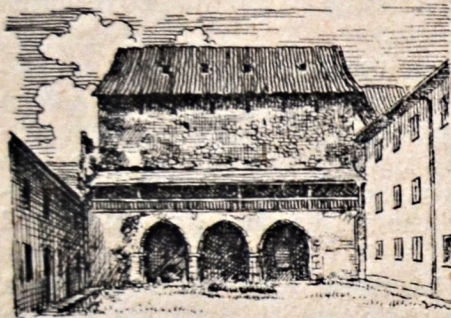
Založen počátkem 13. stol. Zničen požárem r. 1532. Vysoká nádvoří věž a kaple zbourány v letech 1851–1852. Druhá věž k řece se zřítíla r. 1860. Zbývá jen gotická síň, zvaná královským palácem, s malbami z 15. stol. V letních měsících se zde pořádají hudební nockturna.

Okresní vlastivědné museum má v hradní síni a přilehlých místnostech vystaveny sbírky. Vchod ze dvora radnice, kancelář v přízemí vpravo. Návštěvy v museu: od pondělí do pátku od 9 do 16 hodin, v sobotu a v neděli od 9 do 12 hodin.

Dům čp. 131 – U koulí. (Hálkova ulice.)

Dům zván U koulí, protože zde byly zadrženy kamenné a železné dělové koule, pocházející ze sousední Putimské brány, jež tu stávala až do r. 1834, kdy byla zbořena. V sousedství jsou zbytky hradebního příkopu s kruhovitou baštou zv. Putimskou.

Památka na tuto bránu je zachována v zlidovělé písni studentské „Když jsem já šel tou Putimskou bránou“, kterou rád zpíval Mikoláš Aleš. Putim je také známá jako jedno z dějišť Baarova románu „Jan Cimburá“.

V domě U koulí se narodil český politik Ant. Ot. Zeithammer, bydlil v něm po příchodu do Písku nějaký čas Adolf Heyduk a v letech devadesátých jako student Fráňa Šrámek, národní umělec. Dům je dějištěm jeho románu Stříbrný vítr a hry Měsíc nad řekou, které zfilmoval písecký rodák Václav Krška. Dům se upravuje pro hudební školu.

Kamenný most.

Zbudován ve 14. století. Je nejstarším mostem v Čechách. Věž na levém břehu byla stržena povodní r. 1768, brána na pravém břehu zbořena r. 1825. Jest 111 m dlouhý, má 7 oblouků. Sochami byl ozdoben r. 1770 a 1791.

Sousoší mariánské (morové).

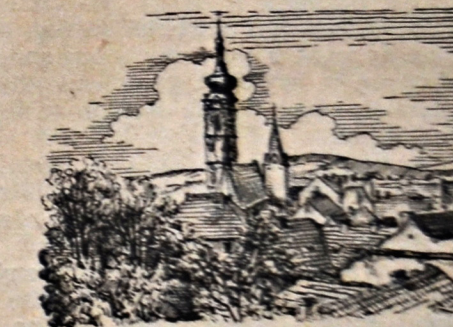
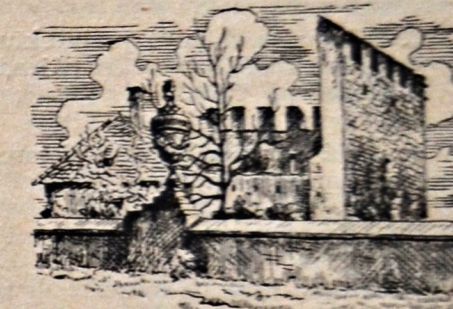
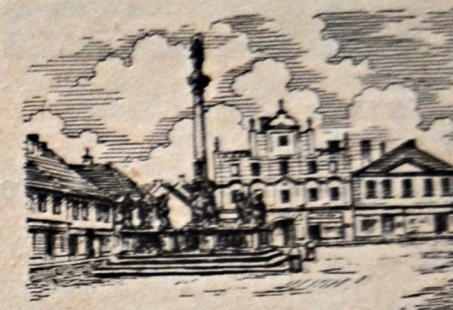
Uprostřed Alšova náměstí. Postaveno r. 1715 za to, že město i kraj byly ušetřeny velkého moru. Provedeno ze žuly Christ. Widemanem, F. Zeberem a J. Bauerem.

Dům čp. 85. (Na sever. straně Alšova nám.)

Postaven v 16. stol. Empirové průčelí, zdobené vysokým štítem s vázami, přistavěno počátkem 19. stol.

Děkanský kostel. (Nám. Na bakalářích.)

Narození P. Marie, postaven ve slohu nejranější gotiky v 13. stol. zároveň asi s hradem a městem. R. 1489 přistavěna hlavní věž 74 m vysoká Mikulášem Píseckým. Utrpěla požárem r. 1555. Věžní hodiny přeneseny r. 1854 z pobožené hradní věže. V r. 1743 přistavěna kaple Jana Nepomuckého. Nad žulovým portálem gotické okno s figurální ozdobou v ostění. Nový hlavní oltář od řezbáře J. Krejčíka. Na postranním oltáři obraz P. Marie (Písecká madona) z 15. stol. malovaný na dřevě ve zlatě. Cínová křtitelnice z r. 1587. Pneumatické varhany postavil r. 1902 Em. Š. Petr z Prahy.

Jihočeské zájezdy z Písku

Žižkova mohyla u Sudoměře.

Náhlý rozvoj autobusové zájezdové turistiky a zvýšený zájem o památky a turistickou rekreaci vyžaduje, aby byly vyhledány a ustáleny zájezdové cesty, které v nejkratší době spojují co nejvíce památek a přírodních krás a dávají ucelené obrazy krajů.

Písek je nejoblíbenějším letním sídlem v jižních Čechách a proto i nejživějším východiskem do jižních Čech. Během několika let se ustálily zájezdové cesty z Písku tak, že se ukázala potřeba podrobnějšího zájezdového plánu a indexu památek.

Hlavní památky jižních Čech možno z Písku shlédnout za sedm zájezdových dní s průměrnou denní jízdou 160 km.

1. OKRUH PÍSEK-LIPNO.

1. Protivín. Renesanční zámek, anglický park, barokní kostel, lesní hřbitov, Alšova sgrafita na škole, pivovar.

2. Vodňany. Pravidelný půdorys v středověkých hradbách. Pozdně gotický kostel s Alšovými sgrafity a okny. Bosáckovy a Quastovy obrazy. Rodné domy Heritesův a Otakara a Teodora Mokrého. Rodiště Kampánovo. Rybářská škola, rybářský výzkumný ústav, moderní silo.

3. Plástovice. Lidová architektura.

4. České Budějovice. Viz zájezd č. 7.

5. Kamenný Újezd. Raně gotický barokisovaný kostel s krásnou Madonou. Projektovaná přehrada na Vltavě.

6. Zlatá Koruna. Bývalý cisterciácký klášter z XIII. stol. Veliký chrám se zlatokorunskou Madonou. Rajský dvůr s barokisovaným ambitem. Gotické náhrobky, barokní epitafy Přemysla II. a Bavora ze Strakoníc. Kapitulní síň. V klášteře dnes expositura Dr. Zd. Nejedlého vědecké knihovny v Českých Budějovicích.

7. Třisov. Keltské městské hradiště a zříceniny gotického hradu Dívčího kamene na ostrohu přírodní rezervace.

8. Český Krumlov. Po Praze nejkrásnější a památkově nejbohatší město. Městská památková rezervace. Původně hrad z XIII. stol. a pak zámek s několika branami a dvory. Monumentální renesanční věž na skále, renesanční dvůr, obrazárna, zámecké sbírky, archiv, barokní divadlo, maškarní sál, francouzský park s pavilony a fontanou. Radnice scelená ze dvou gotických domů. Museum v bývalém gymnasiu, dva kláštery, nové rekonstrukce významných památek všech slohů. Stavba velkého hotelu, nové sídliště. Jihočeské papírny ve Větrní.

9. Zátoň. Pozdně gotický kostel.

10. Rožmberk. Horské město. Hrad z pol. XIII. stol. V něm sbírky a galerie předků, zbrojnice. Nový hrad, v něm poštovní ozdravovna. Trojlodní got. kostel z XV. stol., okresní museum.

11. Vyšší Brod. Bývalý hrazený gotický cisterciácký klášter s knihovnou a galerií staré gotiky. V trojlodním gotickém kostele krásná Madona Vyšebrodského mistra. Nové vodní dílo na Vltavě.

12. Čertova stěna. Balvanové stráně Vltavy.

13. Loučovice. Jihočeské papírny.

14. Lipno. Sumavská údolní přehrada, druhá největší v Čechách. Nové sídliště.

15. Černá. Tuhové doly.

16. Hořice. Gotický kostel.

17. Kájov. Velký poutní kostel s krásnými klenbami.

18. Červený dvůr. Barokní zámek v anglickém parku.

19. Chvalšiny. Pozdně gotický kostel se síťovou klenbou.

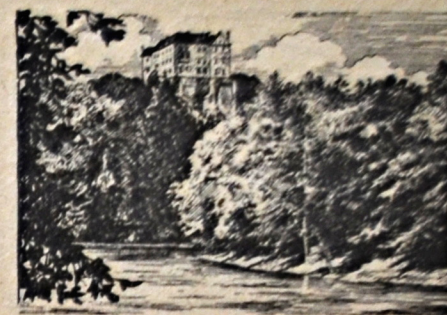
20. Netolice. Zbytky župního hradiště.

Dva gotické kostely, loubí, rodiště velkého stavitele rybníků Štěpána z Netolic a hudebního skladatele Gregory. Rozšířené tuhové doly.

21. Kratochvíle. Renesanční rožmberský lovecký zámek u bývalé obory. Zlatý pokoj, štukový sál, lovecká síň, renesanční kaple, estetická kompozice zahrady.

22. Libějovice. Renesanční zámek Malovců, nový zámek s velkým anglickým parkem. Kaple u lázni sv. Máří Magdaleny.

23. Chelčice. Rodiště a pomník Petra Chelčického.

Hrad Orlik.

2. OKRUH PÍSEK-LIBÍN.

1. Drahonice. Zbytek tvrze.

2. Bavorov. Pravidelný půdorys města založeného Bavořem III. Velký gotický kostel s barokním interierem. Rodiště spisovatele Bohumila Havlasy, malíře Jos. Jakšího, Ing. Dr. Karla Šimana a loutkáře Jindřicha Veselého.

3. Helfenburg. Největší zřícenina pozdně gotického hradu v jižních Čechách.

4. Vlachovo Březí. Renesanční zámek, barokní kostel, kaple sv. Ducha. Rodiště buditele Plánka, hudebního skladatele Drachslera a malíře Boukala. V okolí Konopická.

5. Husinec. Rodný dům a pomník Husův, Krejsův atelier, Husova skála. Údolní přehrada s žulovou hrází.

6. Prachatice. Městská památková rezervace města v zachovalých hradbách. Písecká gotická a renesanční brána, literátská škola se sgrafity, trojlodní gotický kostel se síťovou klenbou, sgrafita nebo fresky na rožmberském a schvarzenberském domě, Rumpálově pivováře, museu, Husově domě, solnici a nové radnici. Loubí. Bývalé lázně pod Libínem.

7. Libín. Rozhledna (s rozhledem na celou Šumavu).

8. Libínské Sedlo. Raně gotický kostel.

9. Lenora. Velké sklárny.

10. Boubín. Nejvyšší hora na České Šumavě. Pralesní rezervace, lyžařství na Kubově Huti.

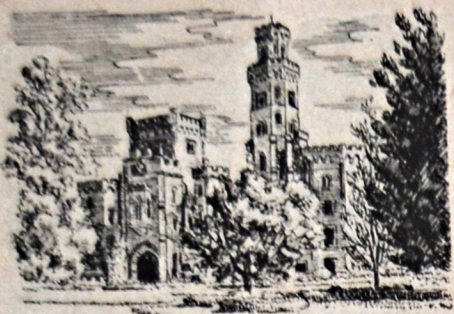
11. Vimperk. Zbytky tvrze a hradeb, zámek, světová tiskárna, textilní průmysl, nové sídliště.

12. Malenice. Hroby dějepisce Teplého a prof. Zítka, projektanta Národního divadla.

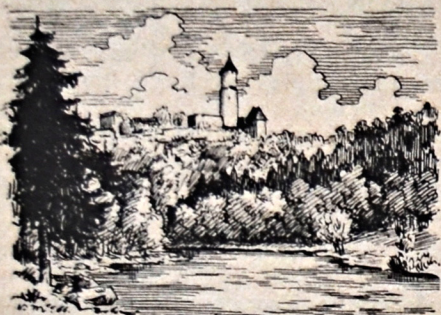
13. Volyně. Tvrz s museem. Hřbitov na Malsičce. Moderní budova průmyslové školy. Strakonice viz okruh 3.

14. Sudoměř. Bojiště prvního Žižkova vítězství s jeho monumentálním pomníkem od Kodeta.

15. Ražice. Rybníční rezervace Řežabinec. Velké naleziště ze střední doby kamenné na Pikárce.

Zámek Hluboká.

Hrad Zvíkov.

3. OKRUH PÍSEK - MODRAVA.

1. **Staré Kestřany.** Dvě raně gotické tvrze. Barokní zámek.

2. **Štěkeň.** Barokní zámek, anglický park, pomník Alfonse Štastného.

3. **Strakonice.** Hrad Bavorů ze Strakonice ze XIII. stol., hláska, věž Jelenka, ambity s gotickými freskami, bohaté museum. Tři kostely, hradní hry, soutěžní scéna jihočeského zpěvu a tance. Rodiště Čelakovského a Skupovo. Motocyklový a textilní průmysl.

4. **Stachy.** Královská obec. Působíště Karla Weise. Zimní sporty.

5. **Javorník.** Rozhledna, ozdravovna.

6. **Kašperk.** Hrad založený Karlem IV.

7. **Kašperské Hory.** Královské horní město s bývalými zlatodoly. Dva gotické kostely, barokní radnice na renesančním základě.

8. **Srní.** Klostermannova horská vesnice nad serpentinou.

9. **Modrava.** Ozdravovna Klostermannova, údolí Vydry. Rezervace, nejkrásnější české horské údolí. Antygl. Čenkova pila, kde vznikla Smetanova Vltava. Tetovský kanál.

10. **Rejštejn.** Bývalé sklárny.

11. **Sušice.** Bývalé královské hrazené město. Museum, lékárna, tři kostely, bý-

valý klášter, poutní barokní kaple, nová čtvrť s úřady a školami, světové sirařské podniky.

12. **Rábí.** Největší západočeské hradní zříceniny. V Žichovicích renezanční zámek, v Nezamyslicích cenný gotický kostel se sklípkovou klenbou.

13. **Prácheň.** Zříceniny krajského sídelního hradu na bývalém pravěkém hradišti. Kostel z XIII. stol.

14. **Horáždovice.** Kostel z XIII. stol. Zámek XIII.-XVIII. stol., v něm museum, anglický park, zbytky opevnění, brána. Rodiště Otakara Ševčíka.

15. **Katovice.** Slovanské hradiště na Kněží hoře.

16. **Střela.** Zbytek hradu pánů Bavorů a barokní zámek.

17. **Řepice.** Slovanské hradiště. Pobořené básnické sídlo humanisty Hodějovského. Působíště archeologa Dubského. Renezanční zahrada.

18. **Drhove.** Zámek přestavěný na domov duchodců.

19. **Nová hospoda.** Vyhlídka na Šumavu.

4. OKRUH PÍSEK - PŘÍBRAM.

1. **Šamonice.** Místo první české vzpoury.

2. **Sedlice u Blatné.** Krajkářské město. Barokní kostel. Sedlická obora, hrazená lesní rezervace.

3. **Blatná.** Vodní hrad přestavěný na zámek se zbytkem románské kaple. Sbírký. Knihovna, Purkyňova pracovna, lovecké trofeje, anglický park s dubem královny Jany. V Paštíkách barokní kostel od K. J. Dinezenhofera.

4. **Tchořovice.** Vodní tvrz, rybníky.

5. **Lnáře.** Nový rybník, ptačí rezervace. Státní barokní zámek, sochy stará tvrz, francouzský park. Klášter s krásnou Madonou a Brandlovým oltářem.

6. **Kasejovice.** Synagoga s Mentbergovým museem.

7. **Třemšín.** Dominanta Blatenska. Rozhled k Šumavě. Pravěké hradiště. Brdské obory.

8. **Rožmitál p. T.** Zámek, kostel v St. Rožmitále. Selské rebelie.

9. **Příbram.** Stříbrné doly na Březových Horách. Gotický kostel. Barokní Sv. Hora. Nové sídliště.

10. **Vysoká.** Letní sídlo Dvořákovo. Rusalka.

11. **Březnice.** Luragův kostel ze XVII. stol. Zámek se zbytkem opevnění. Museum, lovecké sbírky, síně Kubova, Ullrychova, Segeňcové. Anglický park. Ghetto ze XVI. stol.

12. **Orlická přehrada.** Největší čs. současná stavba, která zdrží vodu až k Písku a nad Týn nad Vltavou.

13. **Orlík.** Zámek přestavěný z hradu ze XVI. stol. Sbírký, novogot. hrobka, anglický park, obora. Stavba největšího českého mostu.

14. **Čimelice.** Barokní zámek, dnes filmová škola. Kostel s barokním interierem. Hřbitov s Hamrovými sochami, angl. park, alej do Rakovic, dvůr Bisingrov nad rybníky.

15. **Mirotice.** Aššův rodný dům a pomník. Působíště Matěje Kopeckého. Náletové rozrušení r. 1945. Nová výstavba, Alšova škola.

5. OKRUH PÍSEK - SLAPSKÁ PŘEHRADA.

1. **Písecké serpentiny.** Výhled na Šumavu a Písek.

2. **Podolské mosty.** Poslední řetězový a největší betonový v ČSR. Sporty na Vltavě. Nejvyšší český most na Červené.

3. **Bernartice.** Památník bernartické persequce.

4. **Opařany.** Ústav dětí v barokním zámku. Barokní kostel s freskami.

5. **Klokoty.** Bývalý klášter s poutním kostelem.

6. **Tábor.** Městská památková rezervace. Hlavní město husitského hnutí. Založeno a opevněno za husitských válek. Nepravidelný půdorys. Kotnovská brána, radnice s museem, pozdně gotický kostel. Starý hřbitov. Bývalý august. klášter. Gotické a renezanční domy.

7. **Kozí Hrádek.** Odkrytá zřícenina hradu, kde žil Jan Hus.

8. **Sezimovo Ústí.** Místo husitských tradic, továrna Kovosvit. Nové vzorné sídliště.

9. **Votice.** Sídlo Kaplíře ze Sulevic. Bývalý klášter.

10. **Olbramovice.** Kostel s románskou věží.

11. **Benešov.** Zříceniny býv. kláštera minoritů. Dva kostely, pomník Jana Husa.

12. **Konopiště.** Hrad z XIV. stol. Bývalé sídlo následníka Frant. Ferdinanda, sbírky, lovecké trofeje, svatojirské museum, lesnické museum. Rodné místo druhé světové války, růžová zahrada, anglický park.

13. **Neveklov.** Střed odsídleného území za II. světové války.

14. **Slapská přehrada.** Třetí největší přehrada v Čechách. Sahá až ke Kamýku n. Vlt. Plavba parníkem po přehradě. Sídlení a táboření na březích přehrady.

15. **Sedlčany.** Hrazený gotický kostel, barokní děkanství. Sukovo okresní museum.

16. **Vysoký Chlumeč.** Hrad ze XIV. stol.

17. **Petrovice.** Jesuitská residence s anglickým parkem.

18. **Milevsko.** Bývalý premonstrátský klášter z XII. stol. Románská basilika, gotický hřbitovní kostel s románskou kaplí. Museum. Ústředí vzduchotechnických podniků, nové sídliště, sportovní pásmo.

19. **Zvíkov.** Vedle Hradčan a Karlštejna nejvýznamnější český hrad. Gotické arkády, svatováclavská kaple, svatební síň, hlízová věž, hláska. Nejkrásnější hradní poloha nad Otavou i Vltavou. Sedláčkova stezka do Písku.

20. **Oslov.** Dějiště oslovské tragédie za II. světové války.

Orientační mapa vycházek do píseckých lesů.

Cena 3 Kčs

Vydává ústřední výbor Československého svazu mládeže a odbor pro školství a kulturu rady ONV v Písku. Řídila redakční rada - hlavní redaktori R. Pravda, Zd. Jiša. Kresby provedl prof. Vl. Maisner.
 Tiskla Stráž, tiskařské závody n. p. Plzeň, provozovna 209 Písek. H-58246-8